

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญภาพ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การศึกษา	4
1.3 นิยามศัพท์	4
1.4 ระเบียบวิธีวิจัย	5
1.4.1 วิธีการดำเนินวิจัย	5
1.4.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล	5
1.4.3 วิธีการเลือกกลุ่มเป้าหมาย	8
1.4.4 การเตรียมตัวเข้าพื้นที่	8
1.4.5 การตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล	8
1.4.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	8
1.5 ผลที่คาดว่าจะได้รับ	9
บทที่ 2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในงานวิจัย	10
2.1 แนวคิดเรื่องอัตลักษณ์	10
2.2 ทฤษฎีหน้าที่นิยม	13
2.3 แนวคิดการประดิษฐ์ประเพณี	16
2.4 แนวคิดการผลิตซ้ำทางวัฒนธรรม	17
2.5 แนวคิดวัฒนธรรมชุมชน	21
2.6 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	26
2.6.1 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับลิเกไทใหญ่	26
2.6.2 เอกสารที่เกี่ยวข้องกับอัตลักษณ์ทางชาติพันธุ์และตัวตน	28

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ประวัติศาสตร์ทางชาติพันธุ์ไทใหญ่ หมู่บ้านเปียงหลวงและศิลปวัฒนธรรม	31
3.1 ประวัติศาสตร์ความเป็นมาชาวไทใหญ่	31
3.1.1 สถาปนามิศาสตร์	31
3.1.2 ตำนานไทใหญ่	31
3.1.3 ความเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่ทางการเมืองของพม่าโดยอังกฤษ	34
3.1.4 สนธิสัญญาปางโหลง	36
3.1.5 สภาพเศรษฐกิจ	39
3.1.6 การประกอบอาชีพ	40
3.1.7 ประชากร	41
3.1.8 การคมนาคม	42
3.1.9 ธงชาติและเพลงชาติไต	43
3.1.10 การย้ายถิ่นเข้ามาประเทศไทยของชาวไทใหญ่	44
3.2 ชุมชนเปียงหลวง	45
3.2.1 ที่ตั้ง	45
3.2.2 ขอบเขตการปกครอง	46
3.2.3 การกระจายตัวของประชากร	46
3.2.4 ประชากรแฝงในพื้นที่	47
3.2.5 ยุทธศาสตร์การต่อสู้ของบ้านเปียงหลวง	48
3.2.6 สามผู้นำสำคัญของหมู่บ้านเปียงหลวงกับการเปลี่ยนแปลง ทางสังคมเปียงหลวง	52
3.2.7 ศาสนาและความเชื่อ	59
3.2.8 ประเพณี	61
3.3 ภาษาไทใหญ่	66

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 จ้าตไต้เปียงหลวงและองค์ประกอบทางศิลปะการแสดงจ้าตไต้ขณะยอคแขงแลงใหม่	70
4.1 จ้าตไต้	70
4.2 ประวัติความเป็นมาจ้าตไต้	72
4.3 จ้าตไต้บ้านเปียงหลวง	76
4.4 องค์ประกอบของการแสดงจ้าตไต้	81
4.4.1 เวที	81
4.4.2 ฉาก	82
4.5 เครื่องดนตรีประกอบการแสดงจ้าตไต้	85
4.6 ลักษณะการแต่งกายในการแสดงจ้าตไต้	89
4.6.1 การแต่งกายสตรีไทใหญ่ในอดีต	89
4.6.2 การแต่งกายสตรีไทใหญ่ในยุคปัจจุบัน	90
4.6.3 การแต่งกายบุรุษไทใหญ่ในอดีต	91
4.6.4 การแต่งกายบุรุษไทใหญ่ในปัจจุบัน	91
4.7 การเห็ดคความ	101
4.8 ลำดับการแสดงจ้าตไต้ขณะยอคแขงแลงใหม่	105
4.8.1 การทำพิธีไหว้ครู	105
4.8.2 ก้ำสุรสติ (นางซามิ)	109
4.8.3 ก้ำมังซา	109
4.8.4 ความโหลง	110
4.8.5 ร้องเพลงกั้ต้ำสะฝ่าง	110
4.8.6 ความอ้อเจ๋ยะ	111
4.8.7 ความสุรสติ	112
4.8.8 ก้ำลายไต้	113
4.8.9 การเห็ดคความ	113
4.8.10 ก้ำนกก้ำไต้	114
4.8.11 ก้ำมังซา นางซามิ	116
4.8.12 การคุดคก	116
4.8.13 ก้ำโฮมเคอไต้	116

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.8.14 การแสดงละคร	118
4.8.15 ร้องเพลงเสกท้องมองแวง	140
4.8.16 ร้องเพลงเหลิงเขี้ยวแหลง	141
4.8.17 ก้าตางก้ามนจ่อ	142
4.8.18 ก้าโยคยา	144
4.8.19 ความป็นชู	146
4.8.20 ก้าเยิง	146
4.8.21 ก้าขุนหม่านางสาว	147
4.8.22 ร้องเพลงอ่อย่า อ่องจอง	148
บทที่ 5 กระบวนการสืบทอดจ๊าดไตภายใต้บริบทการสร้างจิตสำนึกความเป็นไทใหญ่	151
5.1 กฎเกณฑ์ข้อบังคับของจ๊าดไต	152
5.2 แผ่นเสียงแซงไต	154
5.3 จ๊าดไตสู่ระบบการเรียนการสอนของโรงเรียนบ้านเปียงหลวง	160
5.4 เสียงสะท้อนของใจผ่านความป็นชู	162
5.5 การคัดเลือกเป็นนักแสดงจ๊าดไต	169
5.6 เครื่องข่ายจ๊าดไตต่างถิ่น	176
5.7 การต่อสู้อะหว่างจ๊าดไตกับดนตรีสมัยใหม่	180
5.8 ความร่วมมือทางการแสดงของจ๊าดไตกับละครชุมชนก๊ับไฟ	184
5.9 จ๊าดไตสัญลักษณ์แห่งการต่อสู้ทางวัฒนธรรม	187
5.10 กระแสนิยมจ๊าดไตในยุคปัจจุบัน	190
บทที่ 6 บทบาทจ๊าดไตในสังคมวัฒนธรรมไทใหญ่และไทย	195
6.1 บทบาทหน้าที่เพื่อตอบสนองด้านจิตใจ	196
6.2 บทบาทหน้าที่การสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม	197
6.3 บทบาทหน้าที่ของการสร้างจิตสำนึกความเป็นไทใหญ่	199
6.4 บทบาทหน้าที่ทางประเพณี	202

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
6.5 ความสัมพันธ์ของจิ้งจอกดำกับสังคมไทย	203
6.5.1 บทบาทการใช้จิ้งจอกดำช่วยควบคุมพฤติกรรมคนไทใหญ่ในสังคมไทย	204
6.5.2 บทบาทการเชิดชูสถาบันพระมหากษัตริย์	204
6.5.3 บทบาทการสะท้อนความจริงของชีวิตคนไทใหญ่แก่สังคมไทย	205
6.5.4 บทบาทความสัมพันธ์ระหว่างจิ้งจอกดำกับเจ้าหน้าที่รัฐไทย	206
6.6 ปัจจัยการเปลี่ยนแปลงของจิ้งจอกดำภายใต้สังคมไทย	207
6.6.1 ปัจจัยด้านสังคมและวัฒนธรรม	207
6.6.2 ปัจจัยด้านการเมืองการปกครอง	209
6.6.3 ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ	210
บทที่ 7 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	212
7.1 สรุปผลการศึกษา	212
7.2 อภิปรายผลการศึกษา	222
7.3 ข้อจำกัดในงานวิจัย	226
7.4 ข้อเสนอแนะ	227
บรรณานุกรม	229
ภาคผนวก	234
ประวัติผู้เขียน	235

สารบัญภาพ

รูป		หน้า
1	แผนที่รัฐฉาน	39
2	ธงชาติไทใหญ่	43
3	จุดที่ตั้งบ้านเปียงหลวง	48
4	เจ้าน้อยชอหย่นตี้รวบรวมกำลังหนุ่มไทใหญ่ ที่เมืองสบจ้อด	50
5	หนุ่มศึกษาญกองกำลังกู้ชาติไทใหญ่ (SURA)	51
6	เจ้าน้อยชอหย่นตี้ ผู้นำกลุ่มศึกษาญ	55
7	นายพลโม เสง หรือ เจ้ากอนเจิง	55
8	ขุนสำ หรือ จางซีฟู	55
9	วัดฟ้าเวียงอินทร์	60
10	หอเจ้าเมือง ณ วัดฟ้าเวียงอินทร์	61
11	พิธีบวงสรวง	63
12	เวทีงานปีใหม่ไทใหญ่	65
13	การเล่นชักกะเยะของคนในหมู่บ้านเปียงหลวง	65
14	อักษรลี้กั้วยาวแถบลุ่มแม่น้ำมว มณฑลยูนนาน ประเทศจีน	68
15	อักษรลี้กั้วกลม ใช้ในกลุ่มไทใหญ่เขตรัฐฉาน ประเทศพม่า	68
16	พ่อเฒ่าอ้อเจ๊ยะ	75
17	ภาพโปสเตอร์โฆษณานักแสดงจ๊าดไตคณะหมายหนึ่งจากเมืองปางโหลง	79
18	นักแสดงคณะจ๊าดไตยอดแขงแลงใหม่ บ้านปางใหม่สูง	80
19	นักแสดงจ๊าดไตยอดแขงแลงใหม่ บ้านเปียงหลวง ปี พ.ศ. 2539	80
20	การแสดงจ๊าดไตคณะยอดแขงแลงใหม่ที่อำเภอแม่อาวในปี พ.ศ. 2546	81
21	ลักษณะเวทีการแสดงจ๊าดไต	84
22	ฉากชนบทใช้แสดงละครเกี่ยวกับฐานะตัวละครที่ยากจน	84
23	ฉากป่าใช้แสดงเกี่ยวกับการตามหาความรักของหนุ่มสาว	85
24	เครื่องดนตรีประกอบการแสดงจ๊าดไต ตยอ บัดตะยา กลองป้อด	87
25	เครื่องดนตรีตยอ	88
26	การนำเครื่องอิเล็กทรอนิกส์มาประกอบเครื่องดนตรีดั้งเดิม	88
27	การรับเอาอิทธิพลการแต่งกายแบบราชสำนักพม่าของเจ้าฟ้าไทใหญ่	93

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูป		หน้า
28	การแต่งกายบุรุษและสตรีไทใหญ่ในอดีต	93
29	การแต่งกายของชาวไทใหญ่แบบวัฒนธรรมยุคปัจจุบัน	99
30	ชุดมาตรฐานในการแสดงจ๊าดไต	99
31	ชุดมังชาและนางชามี	100
32	ชุดการแสดงมินตา มินตามี ของนาฏศิลป์แบบพม่า	100
33	แบบเสื้อผ้าไทใหญ่สมัยใหม่ตามร้านรับตัดเสื้อผ้าบ้านเปียงหลวง	101
34	การเห็ดความโดยป่าหลวง หมอความประจำคณะยอดแขวงแงใหม่	104
35	นักแสดงจ๊าดไตออกมาไหว้สิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ผืนครุ	108
36	พ่อครูเต๊ะ มุลมา พ่อหมอผู้ดำเนินพิธีไหว้ผืนครุจ๊าดไต	109
37	นางชามี หรือ นางปอยอู	110
38	ก้ามังชาเค็ก	110
39	การรำโตนบนเวทีจ๊าดไต	115
40	การรำนกกิ่งกะหระในงานปอยสว่างลอง	115
41	การแสดงโสมเกอไต 7 เผ่าหลักของรัฐบาลานของคณะจ๊าดไตยอดแขวงแงใหม่	118
42	การแสดงรวมชาติพันธุ์ในโรงละครวัฒนธรรมของประเทศพม่า	118
43	การจำลองภาพพระพุทธเจ้าขณะมารคอน นันโทปะนันทะ	122
44	ละครเรื่องซู้บ้าน่าล่า ตอนเทวดาเสด็จลงมาช่วยชีวิต	124
45	ฉากทหารพม่าเกณฑ์กำลังคนไทใหญ่ไปเป็นลูกหาบ	127
46	ฉากการเข้าจับกุมทหารพม่าของทหารไทใหญ่	128
47	ฉากเที่ยววัดสิโกเชค	132
48	การแต่งกายที่แตกต่างของสถานะลูกจ้างคนไทใหญ่และนายจ้างที่เป็นคนไทย	132
49	ฉากพิธีหมั้นหมาย	135
50	ตานหลู่พม่าพรรณนาถึงความเจ็บปวดของความรักและความยากจนของครอบครัว	136
51	ฉากสว่างลองหนุ่มแฉ่งรำให้หางนางทวยคำผู้เป็นมารดา	140
52	การแสดงหลังเขวลอเพลงด้วยการนำธงชาติไทใหญ่เป็นสัญลักษณ์ประกอบบทเพลง	142
53	การแสดงเลียนแบบท่าทางของกบเพื่อสร้างสีสันและเรียกเสียงหัวเราะแก่ผู้ชม	143
54	การฟ้อนขันดอกแบบล้านนาโดยชาวไทใหญ่	144
55	การรำโยคยา	145

สารบัญภาพ (ต่อ)

รูป		หน้า
56	การรำโยคยาแบบพิเศษด้วยการรำตัดตัวผสานท่ารำยรำ	146
57	การกำเอียง โดยกลุ่มนักแสดงสาววัยรุ่น	147
58	การกำขุนหม่านางสาว	148
59	ซีดีการแสดงคณะจ๊าดไตยอดแข้งแดงใหม่	159
60	แผ่นเสียงแข้งไตของหมอกวามในคณะยอดแข้งแดงใหม่	160
61	เหล่าทหารบนคอยไตแดงกำลังรับชมความบันเทิง	168
62	จายมูหรีงตี้ะ ฟิ่งบุญ หมอกวามประจำคณะยอดแข้งแดงใหม่	168
63	ลี้กปั้นชู	169
64	การฝึกรำท่าใหม่ก่อนขึ้นแสดงจ๊าดไต	175
65	คณะจ๊าดไตยอดแข้งแดงใหม่แสดงร่วมกับคณะจ๊าดไตแม่ฮ่องสอน	179
66	นางหอมเคอ จอยเคอสูง นางแสงหาญ นักแสดงจ๊าดไตจากเมืองสีป้อ	179
67	วงดนตรีป้านใหม่บ้านหลักแต่ง	183
68	โปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ละครชุมชนเรื่องตามหาสวรรค์	187
69	นางสีดา นางรำยุคแรกที่บ้านเปียงหลวงในชุดที่ถูกตัดชายขึ้น	190
70	ความนิยมของคนรับชมจ๊าดไตในงานปอย	194